

Modell för andelstal inom Motala Ströms vattenvårdsförbund

Motala Ströms Vattenvårdsförbund har sedan 2011 ett nytt system för fördelning av kostnaderna för vattendragskontroll inom förbundet. Det bygger i grunden på uppdelningen i A, B och C-verksamheter som finns i förordningen för miljöfarlig verksamhet. Denna gradering har i vissa fall förfinats för att bättre spegla verksamhetens vattenpåverkan.

Principer för andelsberäkning

Alla tillståndspliktiga samt vissa C-verksamheter med vattenpåverkan samt anmälningspliktiga reningsverk har listats och fördelats på ansvariga medlemmar i förbundet. Utöver miljöfarlig verksamhet har kommuner fått andelar utifrån befolkning för att spegla dagvattenpåverkan samt vissa medlemmar utan tillståndspliktig verksamhet har samlats i en övrigt-post. Verksamheterna har grupperats i totalt 9 klasser och varje klass har graderats i upp till 3 storleksklasser (tabell 1).

Tabell 1 Klasser och storleksfördelning för andelstal inom Motala Ströms Vattenvårdsförbund antal andelar inom parentes.

Kod	Namn	Beskrivning	Andel
A	Industri- A-verksamhet	A-verksamhet som inte ingår i annan grupp	5
P1	Pappersbruk, små	Mindre pappersbruk med fosforutsläpp <1000 kg/år	5
P2	Pappersbruk, stora	Större pappersbruk med fosforutsläpp >1000 kg/år	15
F	Flygfält	Flygfält med tydlig vattenpåverkan	4
V1	Värmeverk, B-verk.	Värmeverk med vattenpåverkan B-verksamhet	3
V2	Värmeverk, A-verk.	Värmeverk med vattenpåverkan A-verksamhet	6
H	Hamn	Hamnverksamhet	3
D1	Djurgårdar C-verk.	Djurgårdar < 400 djurenheter, ej tillståndspliktiga	1
D2	Djurgårdar B-verk	Djurgårdar > 400 djurenheter, tillståndspliktiga	1
D3	Fiskodlingar	Fiskodlingar tillståndspliktiga B-verksamheter	2
D4	Fiskodlingar	Fiskodlingar C och U-verksamheter	1
I1	Industri- C, U verk.	Icke tillståndspliktig industriverksamhet	2
I2	Industri B-verk	Industri Tillståndspliktig B-verksamhet	2
R1	Reningsverk C-verks	Små reningsverk med <2000 pe, C-verksamheter	1
R2	Reningsverk B-verk	Reningsverk med mellan 2000 pe och 100000 pe	2
R3	Reningsverk stora B-verk	Reningsverk med >100000 pe	8
K1	Kommuner små	Kommuner med < 10000 invånare	1
K2	Kommuner mellan	Kommuner med > 10000 och <100 000 invånare	3
K3	Kommuner stora	Kommuner med > 100 000 invånare	5
Ö1	Övrig	Övrig verksamhet med 1 andel i förbundet	1
Ö2	Övrig	Övrig verksamhet med 2 andel i förbundet	2

Detta ger totalt 9 stycken klasser och totalt 20 olika underklasser. En medlems slutliga andelstal fås genom att alla verksamheter som finns registrerade på medlemmen summeras.

Beskrivning av verksamhetstyper

Industrier A-verksamhet.

Alla industrier klassade som A-verksamhet förutom de som ingår i några av de andra klasserna. Gruppen är inte stor men det förekommer vitt spridda verksamheter varför vissa medlemmar får en relativt stor förändring av avgiften. Grundprincipen är att man ska ha en direkt eller indirekt påverkan på vattenmiljön.

Pappersbruk

Det finns fyra pappersbruk inom området. Två stora och två små. Det skiljer ca en 10-potens i utsläpp av övergödande ämnen mellan klasserna¹ varför en stor skillnad andelstal kan motiveras.

Flygfält

Samtliga flygfält har fått samma andelstal oberoende på om de ingår i A eller B-verksamhet. Bedömningen är att behovet av recipientkontroll är likvärdigt. Även flygfältsverksamhet som ingår i ett övrigt tillstånd räknas med som avgiftsgrundande.

Värmeverk

Till värmeverk med behov av recipientkontroll har samtliga verk med antingen rökgaskondensering eller urea-dosering räknats. Värmeverk med klass A räknas som stora, klass B som mindre.

Hamn

Tillståndspliktig hamnverksamhet.

Djurgårdar och fiskodlingar

Samtliga djurgårdar som är medlemmar har fått 1 andel, samtliga fiskodlingar 2. Motiveringen att inte skilja på stora och små gårdar är att behovet av recipientkontroll bedöms som likvärdigt.

Reningsverk

Ambitionen har varit att samtliga reningsverk ska ingå i beräkningen. Storleksindelningen har gått efter antal tillståndsgivna pe.

Industrier B och C-verksamhet

Samtliga industrier som inte är klassade som A-verksamhet har fått 2 andelar i förslaget. Det är en heterogen grupp med stor spridning i verksamheten men det har inte gått att få fram något enkelt kriterium för storleksindelning. Grundprincipen är att man ska ha en direkt eller indirekt påverkan på vattenmiljön.

Kommuner

Kommunernas medverkan motiveras med påverkan från dagvatten och annat diffust läckage. Storleksfördelningen bygger på antal invånare vilka har justerats om endast en del av kommunen ingår i förbundets verksamhetsområde.

¹ Utsläppsdata sammanställt inom PLC5 Pollution Load Compilation 5. Sveriges system för rapportering av belastning på haven inom Helcom-samarbetet.

MSVs andelssystem

Övrigt.

Övrigtklassen är medlemmar utan tillståndspliktig verksamhet vilka ändå har krav på recipientkontroll eller som är medlemmar av andra skäl. Storleksindelningen är utifrån en uppskattning av deras behov/önskemål om recipientkontroll.

Länsfördelning

Kostnadsnivån skiljer sig åt mellan länen inom Motala Ströms verksamhetsområde. Modellen tar inte hänsyn till detta utan enbart ser på verksamheterna. Detta medför att andelstalen måste räknas upp för Kalmar och Jönköpings län. I modellen föreslås att en faktor 3 multipliceras till kommuner och VA-medlemmar i Jönköpings och Kalmar län pga. en högre kostnadsnivå i dessa län.

Kostnaderna för dagens program har uppskattats med antagandet att 85 % av kustprovtagningen bekostas av Östergötland, 10 % av Jönköping och 5 % av Kalmar.

Det ger en kostnadsfördelning enligt tabell 2 kolumn 1. Dagens fördelning ligger mycket nära den uppskattade kostnadsfördelningen. Genom att använda de föreslagna länsfaktorerna och fördelningen av kostnaderna för kustprovtagningen fås en fördelning som ligger något lågt för Jönköping och Kalmar. Länsfaktorn borde höjas ytterligare till 3,5 för att bättre återspegla det verkliga kostnadsläget. Vid en länsfaktor på 3 kommer avgiften för Kalmar och Jönköping att minska något.

Tabell 2 Kostnads och intäktsfördelning mellan länen idag och med föreslagen ny modell.

Län	Beräknad* kostnadsfördelning	Beslut årsmöte 2010	2011 ny modell	Länsfaktor	Andel av kustprovtagningen
E	77 %	75 %	79 %	1	85 %
F	16 %	15 %	13 %	3	10 %
H	7 %	7 %	7 %	3	5 %
T	2 %	3 %	2 %	1	0 %

* Beräknad utifrån antal provtillfällen och analyskostnader. Ingen hänsyn har tagits till avstånd och körtider.

Effekter

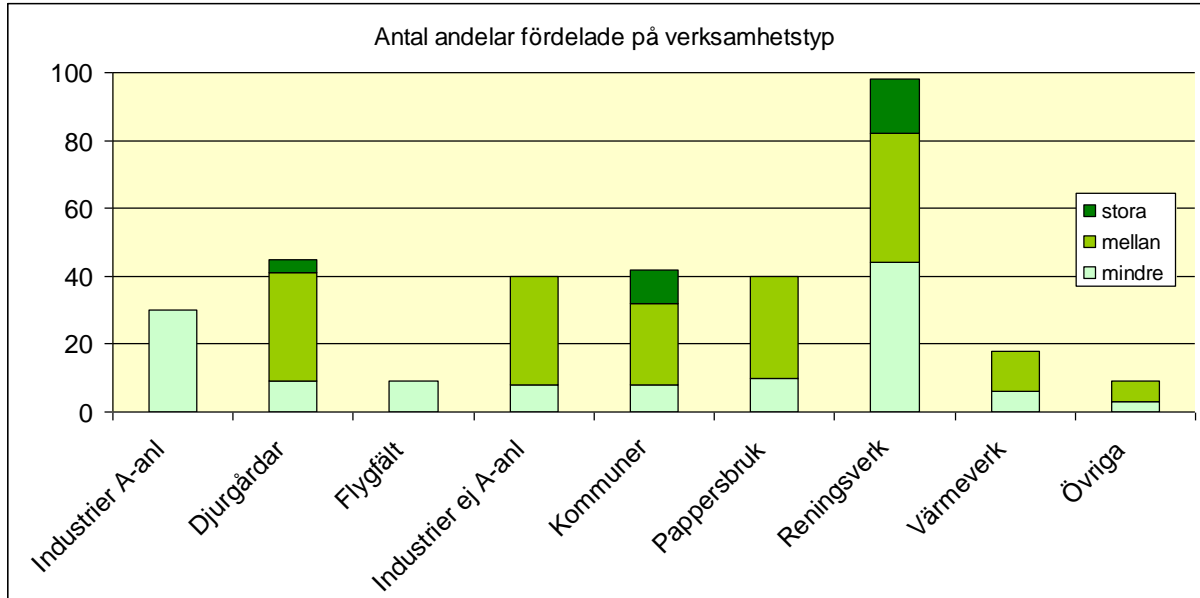
Effekterna av modellen har utvärderats genom att jämföra mot VDK-avgifterna som beslutades på senaste årsstämman. Det är i princip fel då inget säger att dagens system är rätt men det är det som finns att jämföra mot.

Effekterna kan kortfattat sammanfattas i följande punkter.

1. Kostnader ökar för de flesta kommuner, detta kompenseras i vissa fall av minskade kostnader för VA-sidan. I de fall det finns en intern överenskommelse mellan VA-sidan och kommunen tas ingen hänsyn till det i modellen.
2. Medlemmar i Jönköping och Örebro län kommer att betala procentuellt mindre andel av förbundets kostnader.
3. De djurgårdar som idag har 2 andelar(6 st) får halverad kostnad till 1 andel. Merparten (ca 25 st) av de medlemmar som har tillståndspliktig verksamhet dvs >400 de har idag en andel i förbundet.

Fördelningen av andelstal mellan olika verksamheter återfinns i diagram 1.

MSVs andelssystem

Figur 1 Antal andelar i förbundet fördelat på de verksamheter som ligger till grund för kostnadsfördelningen. Vad bokstäverna står för återfinns i tabell 1.